

Vikšnupis, Judrių k., Kidulių sen., +370 650 19 346

Nemuno vingis, Maštaičių k., Kidulių sen., +370 610 18 488, www.nemunovingis.lt

Valuntynė, Bažnyčios g. 31, Plokščiai, +370 682 24 116, www.atostogoskaime.lt/valuntusodyba/

Kumečiai, Kumečių k., Kriūkų sen., +370 682 22 797, www.atostogoskaime.lt/sodyba-kumeciai/

Antkalnė, Kumečių k., Kriūkų sen., +370 615 36 104, www.antkalne.lt

Slėnio namas, Piesčių k., Kriūkų sen., +370 670 85 964, www.atostogoskaime.lt/slenionamas/

Mockynė, Mikytų k., Lekėčių sen., +370 699 99 956, www.mockyne.lt

Poškynės sodyba, Naidynės k., Lekėčių sen., +370 614 26 291, www.sodybagamtoje.lt

Bičnamis, Ažuolupių k., Šakių sen., +370 686 45 874, www.bicnamis.lt

Dobilas, Jakaičių k., Kidulių sen., +370 685 44 504, www.sodybadobilas.puslapiai.lt

Viešbučiai, visada pagalvė pakedenta

Jundula, Kęstučio g. 22, Šakiai, +370 652 08 690, www.jundula.lt

Centras, V. Kudirkos g. 63/Aušros g. 1, Šakiai, +370 655 98 889, www.hotel-centras.lt

VšĮ „Sintautų akademija“ svečių namai, P. Vaičičiaus g. 34, Sintautai, Šakių r., +370 687 78 860

Buvau, valgiau gėriau ...

Kiba, kavinė-picerija, V. Kudirkos g. 61/1, Šakiai, +370 345 60 017

Centras, restoranas, V. Kudirkos g. 63/1, Šakiai, +370 345 51 092

Užeiga, kavinė-baras, Gimnazijos g. 36 A, Šakiai, +370 613 76 097

Svetainė, kasdieninė virtuvė, Bažnyčios g. 5, Šakiai, +370 345 60 018

Modėja, šašlykinė-baras, A. Tatarės g. 1, Lukšiai, +370 627 39 409

Vakarų užuovėja, kavinė, Vakarų g. 17, Gelgaudiškis, +370 610 64 390

Puri, vegetarinė virtuvė, Bažnyčios g. 4, Šakiai, +370 626 62 584

Zanavykų skanumynai

Zanavykų pievose vis dar gausu žalmargių, todėl gausu ir gardžių sūrių. Ritinių kaimo bendruomenė įkūrė „Sūrių namus“ ir veda edukacinę programą apie sūrius. Vietos gospadinės parodys, pamokys ir papasakos, kaip suslėgti tradicinį saldaus pieno sūrį, pavaišins ir pasiūlys lauktuvių parsi-vežti. Kiekvieną vasarą svetingi ritiniškiai rengia „Zanavykiško sūrio šventę“, kur varžosi ... sūriai dėl skaniausiojo ir įdomiausiojo vardo. *Ritinių k., Šakių r., tel. +370 699 97 309.*

Lukščių pieninė gamina tradicinius, keptus, rūkytus varškės sūrius, rankų darbo fermentinius sūrius, glaištytus sūrelius ir kitus skanumynus iš pieno. *Šviežiausių gaminių galima įsigyti krautuvėlyje Lukšiuose, A. Tatarės g. 35 A, +370 652 50 989.*

Kavinė-picerija „Kiba“ grupėms siūlo „Zanavykišką ragaučių“. Paragausit ir sužinosit, ką, kaip ir kodėl valgo zanavykai. O greta esančioje „Gulbelės“ kepyklėlėje kepami „Lietuvos tautinio paveldo“ sertifikatu įvertinti gaminiai: duona, pyragai, sausainiai. Jų ten pat galima ir įsigyti. *V. Kudirkos g. 61/1, Šakiai, +370 659 99 237.*

Šaltojo spaudimo sėmenų aliejaus degustacija. Gydytojas dr. Jonas Adomavičius savo knygoje „Kvieslys sveikaton“ šį aliejų pavadino skystuoju Lietuvos auksu. Jame išsaugomos visos gamtos dovanotos pirmapradės medžiagos. **UAB „Aleto-vis“** galima pamatyti šaltojo spaudimo aliejaus gamybos procesą, aliejaus paskanauti ir įsigyti gamintojo kainomis. *Sodų g. 3 A, Šakiai, tel. +370 345 51 697.*

Bitininko Jono Gvildžio medaus degustacija. Bitininkas **Jonas Gvildys** išmano bičių paslaptis. Įdomūs pasakojimai apie etnografinės bitininkystės tradicijas, bičių pasaulį. Aromatingas miško ir pievų medus, tikro korio gabaliukai lauktuvėms. *Dabūtų k., Gelgaudiškio sen., Šakių r., +370 687 35 690.*

Smagumai ir atrakcijos

„Kur bėga Šešupė ...“. Zanavykai neturi tikrų ežerų, užtat jų kraštą juosia Šešupė ir Nemunas. Šakių rajone yra unikalus baidarių maršrutas: nuo Kudirkos Naumiesčio iki Slavikų kaimo Šešupė vingiuoja 37 km išorine Lietuvos–RF Kaliningrado srities siena. Prieš plaukimą reikėtų pasirūpinti leidimais plaukti pasienio vandenis (jie išduodami Kudirkos Naumiesčio pasienio užkardeje bet kada šviesiuoju paros metu) ir turėti su savimi asmens dokumentą. Plaukiant negalima stoviniuoti ar išlipti Rusijos pusėje: kaip mat būsite palaikyti kontrabandos gabentojais ir grubiais sienos pažeidėjais. Ten kadaise buvęs karinis poligonas, o dabar tarpsta natūrali augmenija. Upė plati, jos tėkmė rami, o vaizdai puikūs. *Baidares išsinuomoti galima kaimo turizmo sodyboje „Šešupės slėnis“: tel. +370 624 53 311, www.sesupesslenis.lt; Panovių bendruomenės centre: +370 620 50 661, www.panoviai.lt; Kudirkos Naumiesčio seniūnijoje: +370 345 57 374.*

Pavėjui palei Nemuną. Na, o minti dviračio pedalus smagiausia Zanavykų panemune nuo Sudargo iki Pavilkijo. Palei upę dažnai vyrauja pietvakariniai vėjai, taigi greičiausiai vėjas pūs į nugarą. Pakeliui gausybė įdomių vietelių: piliakalnių, dvarų, unikalių miestelių ir kaimų. Svetingos kaimo turizmo sodybos ir stovyklavietės. Aukšti šlaitai ir gilios raguvos, miškai, upeliai ir upokšniai, lankos ir krūmynai. Kelionę galima tęsti Kauno rajonu arba, persikėlus keltu per Nemuną ties Vilkija, keliauti kitu Nemuno krantu.

Šakiuose veikia sporto ir laisvalaikio klubas „Vėjas“; šiltuoju sezonu rengiantis ne vieną žygį dviračiais. Klubu naujienas ir žygių planus galima sužinoti www.facebook.com/vejas.klubas.7

Upė, marios, jūra... Nemunas – be galo graži upė. O kiek visko yra palei jo krantus! Pamatyti dinguosius Sudargo piliakalnius visu stotu, Rambyno kalną, gražiosios karalienės Luizės tiltą, pasisupti ant marių bangų ir galiausiai įkvėpti pajūrio oro siūlo **UAB „Suvalkijos laivai“**. Tai vienos dienos kelionės greitaeigiais laivais maršrutu Jurbarkas–Nida–Jurbarkas, +370 655 71 755, www.suvalkijoslaivai.lt.

Šakių rajono savivaldybės Jaunimo ir kūrybos ir sporto centras-baseinas

Naujas ir modernus sporto kompleksas Šakiuose kviečia aktyviam laisvalaikiui:

- sporto salė, pritaikyta krepšiniui, tenisui, badmintonui ir kitiems sporto bei kultūriniam renginiams,
- treniruoklių salė, stalo tenisas ir biliardas,
- uždaras 25 m ilgio plaukimo baseinas, masažinės srovės, sūkurinė vonia, baseinėlis vaikams,
- garinė pirtis ir sauna. Vaikų mokymas plaukti. Mankšta vandenyje.

V. Kudirkos g. 64, Šakiai, +370 345 51 771, www.jksc.lt

„Pagonijos“ pramogų parkas. Parko šeimininkai surengs jums tokių pramogų, kurių sunku kitur tikėtis: laipiojimas 13 m aukščio uola, plaustų konstravimas, „Pagonijos“ voratinklis miške, įvairios komandinės arba individualios rungtys, nuotykiniai orientaciniai žygiai ir dar šis tas netikėto, nepatirto. Atrakcijos kiekvienam pagal „kurpalių“, +370 615 73 393, www.expedicija.lt.

Žaidžiame karą. Dažasvydis – azartiškas, netikėtumų kupinas žaidimas, puiki idėja įdomiam laisvalaikiui ar net šventei. Šakiuose įsikūręs dažasvydžio klubas „Trigada SS“ siūlo keletą paruoštų žaidimų aikštelių lauke ir po stogu, taigi žaisti galima bet kuriuo metų laiku. Instruktoriai su amunicija gali atvykti ir į bet kurią kitą, žaidimui tinkamą vietą, +370 684 45 522.

Upelio slėnyje prie miško stovi sodybėlė **Ožiukų mokykla**. Tai vieta, kur gyvenama darnoje su gamta – kertiniu šeiminių principu, šiandien patapusiu dar ir madingu. Čia gyvena pulkas naminių gyvūnų, daugiausia iš jų ožkų, o šeimnininkai laukia svečių su išdykusiais ir žingeidžiais vaikučiais. Poilsis ir aktyvios pramogos, pasi-vaikščiojimai pažintiniais takais, edukacinės pamokėlės su gyvūnais, ekologiškos vaišės, sodybos, dviračių nuoma. +370 604 15444, www.ozikumokykla.lt

Informaciją parengė Šešupės euroregiono turizmo informacijos centras.

Išleido UAB „V3 studija“, www.v3studija.lt.

Nuotraukos Marios Sarapino, Vido Venslovaičio, Gedimino Jokūbaičio, Šešupės euroregiono TIC.

2012

Į svečius pas zanavykus

ŠAKIŲ KRAŠTAS

Šešupės euroregiono turizmo informacijos centras
V. Kudirkos g. 61/1, 71126 Šakiai,
tel./faks. +370 345 51 262, mob. +370 618 71 201
tourism@sesupe.lt, <http://tic.sesupe.lt>

1 4

2

7

8

6

9

Šakiečiai – suvalkiečiai, tačiau šio krašto gyventojai save dažniausiai išdidžiai vadina zanavykais. Jie kitokie: kalbantys gražia ir taisyklinga zanavykiška šnėkta. Ūkiški ir svetingi. Visiškai nepavydūs, kokius paprastai įprasta laikyti suvalkiečius, o racionaliai taupūs ir išradingi. O kiek jie turi visko įdomaus! Atvykite į svečius pas zanavykus, o tada – pamatykite, pažinkite, paragaukite, pramogaukite!

Įdomiausios zanavykų vietos – čia būtina užsukti

1 Zyplių dvaras. Zyplių dvaro erdvė – viena iš nedaugelio Lietuvoje, suvokiama ne tik kaip istorinis paveldas, bet ir kaip reikšmingas šiandienos kultūrai objektas. Daugiau nei prieš 10 metų iniciatyvus ir kūrybingas Lukšių miestelio seniūnas, skulptorius Vidas Cikana ėmėsi tvarkyti apleistą dvaro ansamblį. Atsirado galimybės įvairiapusėms kultūrinei veiklai, kurią organizuoja Lukšių kultūros centras. Nepriklausomai nuo metų laiko, Zyplių dvare šurmuliuoja žmonės, vyksta įvairūs renginiai, rodantys dvaro gyvybingumą, jo kultūrinę reikšmę. Išlikę pastatai labai sumaniai pritaikyti Zanavykų krašto tradicijų, amatų, liaudies meno puoselėjimo ir populiarinimo reikmėms. Įkurtos keramikos, akmens, kalvystės, medžio dirbtuvės. Bet kada užsukę į dvarą, rasite arklidžių, svirno ir centriniuose rūmuose veikiančias parodas. Čia vyksta koncertai, spektakliai, stovyklos, plenerai ar kitokie organizuojami respublikiniai bei tarptautiniai renginiai. Zyplių dvaras įkurtas XIX amžiuje Polocko gubernijos dvarininko Jono Bartkovskio. Prie dvaro ansamblio prisišliejęs 21 ha parkas, kuriame gausu retų medžių rūšių, yra 2 kilometrai alėjų, 4 tvenkiniai, parke tebeguli nuvirtęs daugiau nei 6 m apimties, 400 metų senumo ąžuolas.
Tubelių k., Lukšių sen., Šakių r., +370 345 44 123, zypliu_dvaras@yahoo.com

2 Gelgaudiškio dvaras. Gelgaudiškio dvarą pelnytai galima vadinti zanavykų panemunės perlu. Ant Nemuno šlaito stovinčius rūmus XIX amžiuje pastatė Prūsijos baronas Gustavas Henrikas Koidelis. Šalia dvaro išlikęs vienas didžiausių Lietuvoje dvarų parkų, pereinantis į natūralų mišką, o šis – Panemunių regioninio parko valdos. Šiandien dvaro centriniai rūmai restauruoti, juose įsikūręs amatų centras, miestelio bendruomenė, nuolat šurmuliuoja įvairūs renginiai. Nuo dvaro neatsiejama Gelgaudiškio kultūros centro ir bendruomenės sumanyta pramoga – teatralizuota ekskursija legendomis apipintais dvaro parko takais. Prie dvaro pasitinka ponaitis Edgaras – dvaro šeimininkas. Jis vedasi svečius į parko gilumą, kur galima susitikti gyvus dvaro gyvenimo personažus: baudžiauninkus, ponus, medžiotojus...
Parko g., Gelgaudiškis, Šakių r., +370 687 76 145.

3 Novaraisčio ornitologinis draustinis. Tai vieta, kur karaliauja paukščiai, o sąlygas diktuoja gamta... Kasmet rugsėjo–spalio mėnesiais draustinyje būriuojasi pulkai išskristi besiruošiančių pilkųjų gervių, šiuo metų laiku jų susirenka daugiau nei 2,5 tūkst. Magišką jų būriavimosi reinį galima stebėti iš draustinio pakraštyje įrengto bokštelio. Rugsėjį vyksta paukščių palydų renginiai, todėl gervės galima stebėti kartu su patyraisiais gamtininkais.
Novaraistis, Lekėčių sen., Šakių r.

4 Upė – gatvė Vaiguva. Plokščių miestelyje yra unikali, vienintelė Lietuvoje gatvelė, kurios gyventojai savo namus pasiekia tik važiuodami seklaus upelio dugnu. Į Vaiguvos upelį suteka keletas šaltinių, todėl vanduo čia visada švarus ir šaltas, o dugnas kietas, nusėtas akmenukų. Važiuojamoji upės – gatvės dalis tęsiasi daugiau nei puskilometrį, šalia jos yra „šaligatvis“ pėstiesiems.
Plokščiai, Plokščių sen., Šakių r.

5 Sudargo piliakalnių kompleksas. Balnakalnis, Žydkapiai, Bevardis, Pilaitė ir Vorpilis – net penki piliakalniai vienoje vietotoje, stūksantys palei Nemuno krantą ir menantys nuožmias kovas su kryžiuočiais. Ne tik savo skaičiumi, bet ir kvapą gniaužiančiomis panoramomis, istorine ir archeologine verte ši vieta nenusileidžia garsiesiems Kernavės piliakalnimams.
Sudargas, Sudargo sen., Šakių r.

6 Prano Sederevičiaus skulptūros. Kudirkos Naumiestyje įdomi, įspūdinga paliekanči vieta – savamokslio liaudies menininko Prano Sederevičiaus skulptūros. 1951 m. čia įsikūręs menininkas davė valią kūrybai ir savo kieme iš betono ir cemento nulipdė didžiules sulig namu arklių, briedžių, angelų statulas, Dariaus ir Girėno, Vytauto Didžiojo, tarpukario Lietuvos prezidentų, Maironio ir kt. biustus. Spalvotos skulptūros atrodo tarsi didelis tikroviškas paveikslas.
P. Mašioto g. 42, Kudirkos Naumiestis, Šakių r.

Į istorijos ir krašto pažinimo pamokas

7 Kalbininko Jono Jablonskio tėviškė-muziejus. Apilankę „Jablonskynėje“ pajusite, kuo anuomet gyveno Kalbos tėvu vadinamas Jonas Jablonskis. Čia jis, būdamas ir gimnazistas, ir studentas, ir mokytojas, vis sugrįždavo atostogų: skaitydavo, rašydavo, grieždavo smuiku. Šiuo metu sodyboje-muziejuje eksponuojami kalbininko moksliniai darbai, šeimos, giminės nuotraukos ir kitos relikvijos. Vyksta įvairūs renginiai.
Rygiškių k., Griškabūdžio sen., Šakių r., +370 345 41 253.

8 Zanavykų krašto muziejus. Vieta, kviečianti pažinti lygumų krašto istoriją, žmonių buitį ir gyvenimo ypatumus, apžiūrėti, pačiupinėti naudotus buitines rakančius, įrankius, rūbus. Muziejuje vedamos edukacinės programos įvairiomis etnokultūrinėmis temomis.
Muziejus g. 1, Girėnų k., Šakių r., +370 345 45 635.

Dr. Vinco Kudirkos muziejus. Jame susipažinsite ne tik su „Tautiškos giesmės“ – Lietuvos valstybės himno autoriaus, žymaus varpininko Vinco Kudirkos gyvenimu ir nuveiktais didžiais darbais, bet ir su krašto istorija, laikraščio „Varpas“ epocha, krašto knygnešių palikimu.
V. Kudirkos g. 29, Kudirkos Naumiestis, Šakių r., +370 345 57 451.

9 Širvintos miesto muziejus. Nedidelis privatus muziejus, dar vadinamas Širvintos kampeliu, mena kadaise į dulkes sutrinto miesto, buvusio priešais Kudirkos Naumiestį, tuometinės Rytų Prūsijos pasienyje, gyvenimą. Dar prieš septynis dešimtmečius miesto turguje buvo kalbama ir vokiškai, ir lietuviškai. Lietuviškojo Kudirkos Naumiesčio ir prūsiskosios Širvintos žmonės daug bendravo, tuokėsi, prekiaavo, o kilus gaisrui vieni kitiems į pagalbą skubėjo. Šiandien iš dviejų miestų kaimynų likęs tik vienas...
V. Kudirkos g. 26, Kudirkos Naumiestis, Šakių r., +370 345 57 333.

Gamtos ir miškininkystės informacinis centras. Lekėčių girininkijos pastate esančiame muziejuje surinkta per 1 000 eksponatų: gyvūnų iškamšų, drugių ir vabzdžių kolekcijų, brakonierių darbo įrankių, gamtos „išdaigų“. Muziejų itin mėgsta vaikai, o ir suaugusieji čia sužino daug įdomybių apie krašto gamtą.
Lekėčių k., Šakių r., +370 345 47 760.

Smagiausi renginiai

10 Gegužė šalia Gelgaudiškio dvaro šurmuliuoja Stasiuko mugė, į kurią suguža amatininkai iš visos Lietuvos. Skambant muzikai, savo amatus demonstruoja kepėjai, pynėjai, puodžiai, knygryšiai ir kiti darbščias rankas turintys.

Gegužė Kriukuose prie Nemuno švenčiamos **Žiobrinės** – kulinarinio paveldo šventė. Čia senoviniu būdu ant laužo žarijų kepami žiobriai, verdama žuvienė, kviečia smagios atrakcijos ir koncertai.

Birželį Sudargas kviečia ant aukščiausių ir įspūdingiausių zanavykų kalvų, kur vyksta prasminga istorinė, etnokultūrinė šventė **Sudargo piliakalnių atsidūsėjimai** su apeigomis, vaidilutėmis, ugnies skulptūromis, amatininkais ir gyvos muzikos kolektyvais.

10 12

3

11

5

11 Liepą Zypliuose visą savaitę svirpia **Zyplių žiogai**. Tai pleneras, suburiantis gausybę įvairiausių sričių menininkų ir tautodailininkų iš įvairių Lietuvos kampelių ir net užsienio. Būtent čia gimsta nuostabiliausi, vasaros nuotaika ir išskirtine plenero atmosfera spinduliuojantys darbai. Rugsjūtį Zyplių dvare vyksta vasaros kino festivalis **Sidabrinės gervės naktys**.

12 Kasmet spalio pradžioje Šakiuose šurmuliuoja **Derliaus šventė**, kurioje rudens gėrybės virsta nuostabiais kūrniais. Šventės dalyvius vaizdais, kvapais ir skoniais vilioja išmoningai įrengti seniūnijų kiemeliai, linksmina meno kolektyvai, vyksta žirgų konkūrai.

Daugiau apie renginius ieškokite Šešupės euroregiono TIC „Facebook“ profilyje.

Į svetingąsias kaimo turizmo sodybas

Margiškaiai, Margiškių k., Sudargo sen., +370 656 88 332, www.margiskiai.lt

Kukarskės kaimo sodyba, Kukarskės k., Kidulių sen., +370 682 42 595, www.atostogoskaime.lt/kukarske/

šešupės slėnis

Prabangios ir modernios pokylių salės, pirtys ir kubilas bei patogūs kambariai nakvynei. Baidarių nuoma Šešupės upe, stovyklavietės, komercinė žvejyba, jodinėjimas žirgais.

Šilgalių k., Slavikų sen., Šakių r., tel. +370 624 53 311, El. p. sesupesslenis@gmail.com www.sesupesslenis.lt

Suvalkiečio sodyba
Vestuvių organizavimas pagal XIX a. tradicijas. Įvairių švenčių organizavimas. Pokylių salės nuoma. Apgyvendinimo paslaugos. Sodybos nuoma. Gido paslaugos. Pirtis.

Etnografinė autentiška XIX a. kaimo turizmo sodyba

Miško g. 4, Pervazninkų k., Sudargo sen., Šakių r. Mob. tel.: +370 653 00 522, +370 686 10 574, tel./faks. +370 447 72 934 suvalkieciosodyba@hotmail.com www.suvalkieciosodyba.lt

